1841. No. 100.

DRENTSCHE COURANT.

Dingsdag, den 14 December.

De GOUVERNEUR der Provincie *DRENTHE*, maakt bekend, dat, krachtens autorisatie van Zijne Excellentie den Directeur Generaal van Oorlog d.d. 30 November l.l. No. 2, (afdeeling Administratie) op den *twintigsten* der loopende maand te *Borculo* publiek zullen worden verkocht de navolgende paarden, tot s' Rijks Stoeterij aldaar behoorende, als:

45 Hengsten,
7 Merriën,
17 Veulens,
2 Ruins, } Werkpaarden.
4 Merriën. }

en dat, van af heden, tot en met den 19 dezer, een nominative Staat van die paarden, ter inzage van de belanghebbenden, in het locaal van het Gouvernement dezer provincie, te *Assen*, zal voorliggen.

Assen, den 9 December 1841.

De Gouverneur voornoemd,
VAN HARENCARSPEL ECKHARDT.

'S GRAVENHAGE, den 10 December.

Volgens echte bescheiden over den handel en scheepvaart op Java en Madura in 1840, is daar in dat jaar voor *f* 5,646,635 meer ingevoerd dan in 1839, en voor *f* 16,671,264 meer uitgevoerd dan in 1839: waaruit blijkt, dat de productie van Java nog ieder jaar grooter wordt, en hoezeer het vertier in het moederland daardoor wordt bevorderd. De invoer heeft in 1840 bedragen *f* 26,434,624, de uitvoer *f* 74,230,553, zoodat de laatste de eerste heeft overtroffen met *f* 47,795,929. De invoer uit Nederland heeft bedragen *f* 15,225,586, de uitvoer naar Nederland *f* 56,904,873, zoodat de laatste de eerste is te boven gegaan met *f* 41,679,287. Onder de uit Nederland ingevoerde goederen, was het grootste deel aangebragt met certificaten van Nederlandschen oorsprong, naml. voor *f* 10,550,588.

— De Hooge Raad heeft uitspraak gedaan in de zaak van *Duport*, eigenaar van de *Salon des Variétés* te Amsterdam, veroordeeld door de Arrondissements Regtb. te Amsterdam, wegens het geven eener tooneelvoorstelling op den tweeden kersdag. De Raad heeft het vonnis der Arrond. Regtb. bevestigd en geoordeeld, 1° dat de wet van 1 Maart 1815 niet door de Grondwet van 1815 vervallen, dus nog verbindende is, 2° dat gemelde wet teregt op de onderwerpelijke overtreding is toegepast en derhalve de 26ste December werkelijk is een door alle Christelijke gezindheden erkende en gevierd wordende feestdag.

— Het plan zou bestaan, om op een der pleinen dezer stad een standbeeld opterigten van *Willem I*, den grondlegger der Nederlandsche vrijheid. Het hooge Bewind zou daartoe de impulsie geven, en daarover reeds van het Kon. Neerl. Instituut consideratien en advies gevraagd hebben. Deze onderneming, oneindig nationaler dan de oprigting van een standbeeld voor den kunstschilder *Rembrandt*, zal gewis algemeene ondersteuning vinden.

— Te Berlijn wordt thans eene buitengewone bijeenkomst van de gevolmagtigden van het Duitsch *Zoll-Verein* gehouden, waarin over het al of niet beschermen der inlandsche suikerfabricatie gehandeld zal worden, en over het niet-ratificeren van het tractaat van 8 Aug. nopens de toetreding van Luxemburg. Onze gezant *v. Scherff* is te Berlijn aangekomen. Hanover, Oldenburg en Oostenrijk onderhandelen over de aansluiting aan het Tolverbond. Bremen ziet daarin nog zwarigheid. Brunswijk zal 1 Jan. 1843 daarin opgenomen worden.

— In 1640 had Berlyn 6000 inwoners; bij den dood van den grooten keurvorst van Brandenburg, *Frederik Wilhelm*, reeds 20,000. In 1709 werden al de op de oevers van de Spree verspreid liggende plaatsen onder één bestuur en onder den naam van Berlyn vereenigd. Bij den dood van *Frederik I* had de stad 50,000 inwoners. Onder *Frederik Wilhelm I*, den vader van *Frederik de Groote*, telde men er 4300 huizen en 90,000 inwoners. Onder *Frederik II* rekende men, het garnizoen er onder begrepen, de bevolking op 145,000 zielen, en volgens de telling dezes jaars, zijn er 250,000 inwoners.

PARIJS, den 10 December.

Den 23 November is *Espartero* in Madrid teruggekeerd, en met bijna koninklijken luister ontvangen. De stoet, waarmede hij, na eene vleijende aanspraak van den stedelijken Raad te hebben aangehoord, binnentrok, bestond uit eenige kavallerie, een open rijtuig,

waarin de leden van den Raad in groot costuum zaten, een ander met de wapenherauten, en eindelijk de calèche, waarin de regent alleen zat. Nabij den voor hem opgerigten eereboog gekomen, liet hij, ongetwijfeld uit zedigheid, harder rijden. De regent stapte af aan het paleis, om de koningin te begroeten, waarna deze zich, aan de hand van *Espartero* en door de ministers omringd, op het balkon vertoonde. Geen enkele vreugde-kreet is ter eere van deze ongelukkige jeugdige vorstin aangeheven, die dan ook bijna oogenblikkelijk, met betraande oogen, naar binnen is gegaan. Toen begaf de regent zich naar zijn paleis. Uit alle huizen wapperden vlaggen en van de balkons hingen prachtige tapijten. Het gejuich der menigte was uitbundig; de mannen wierpen hunne hoeden in de hoogte, en de vrouwen bestrooiden den regent met bloemen: anderen wierpen hare fijne geborduurde zakdoeken in de calèche; alles vormde een zonderling contrast met de koele ontvangst, die de jonge koningin had ondervonden. Des avonds was geheel Madrid geillumineerd. De zegeboog, die voor den regent was opgerigt en bij zijne plegtige intrede nog niet geheel voltooid was, is den volgenden avond, met een groot aantal openbare gebouwen en bijzondere woningen, ten tweeden male verlicht. Aan de eene zijde van den boog las men: *Aan den onverwinnelijken Hertog der Overwinning, Regent des Koningrijks;* aan de andere zijde: *de stad Madrid aan den bevrediger van Spanje.* De Regent is den volgenden avond in den schouwburg geweest; hij was in de loge van den stedelijken raad gezeten, en is door oorverdoovend gejuich en geroep *Leve de Regent! Leve Espartero!* ontvangen. Geen enkele kreet heeft zich ter eere van *Isabella* doen hooren. De hymne van *Riego* en die van *Espartero* zijn beurtelings door het orkest uitgevoerd. Het regende bloemenkransen en kroonen in de loge van den Regent.

ZWOLLE, 7 December.

Men verneemt uit eene geloofwaardige en zekere bron, dat het berigt uit Oldenzaal van 28 Nov. jl, *als of de Handelmaatschappij bijna niets meer laat werken,* even logenachtig terneer geschreven als onvoorzigtig verspreid is. Nog slechts voor 3 weken, heeft die Maatschappij bestellingen gedaan op 30 à 40 duizend stukken calicot, waarvan het grootste gedeelte in Twenthe wordt vervaardigd, en aan het agentschap te Nijverdal tot heden de helft nog niet is afgeleverd, waardoor tot in het laatst van Januarij of Februarij aan menigen arme brood verschaft wordt. Wel is die Maats. gedrongen geweest, reeds in het begin des jaars hare gewone driemaandelijksche bestellingen tot op de helft te verminderen, maar ten gevolge waarvan of door wie? Immers door de overmatige uitbreiding, door fabrijkanten zelve aan dezen tak van nijverheid gegeven, doordien men de goede bedoelingen der Handelmaats. vooruit heeft geloopen, en voor eigene rekening uitzendingen heeft beproefd, verre boven de behoefte op Java, waarvan nu de wrange vruchten worden geplukt, en hetgeen de eenige oorzaak is der verminderde orders op calicots. Desniettegenstaande heeft de Maats. voor hare rekening omstreeks 180,000 stukken calicot in Overijssel gedurende 1841 doen vervaardigen, eene waarde hebbende van omstreeks *f* 800,000, en is daaraan door de weversklasse alleen ruim eene ton gouds aan arbeidsloon verdiend. De Handelmaats. heeft tegen elke overdreven uitbreiding sedert 2 jaren steeds gewaarschuwd en de gevolgen voorzegd. Die niet hooren wil, moet voelen! en in Oldenzaal zou men beter doen met dankbaar het vele goede te erkennen, door of van wege de Handelmaats., aan dat plaatsje inzonderheid, steeds geschonken, dan voor het publiek het te laten voorkomen, als of die Maats. oorzaak ware, dat Oldenzaal 500 ledigloopers telt, hetgeen te bewijzen staat. (*Overijss. C.*)

— De hr. *Enklaar* zal in het aanstaande voorjaar jongelingen ter opleiding in de landhuishoudkunde kunnen opnemen in het door hem opgerigt wordend *Landhuishoudelijk Instituut* te Zalk, prov. Overijssel. De eerste cursus zal 1 Maart ek. geopend worden. Het honorarium voor kost, inwoning en onderwijs, welk laatste behalve de theorie en praktijk van den landbouw, de natuurkundige wetenschappen, als grondslagen van den hoogeren landbouw, enz., omvatten, en door den hr. med. dr. *Tijl* gegeven worden zal, is bepaald op *f* 250 's jaars.

PEIZE, den 11 December.

Heden had hier eene treurige plegtigheid plaats. Het stoffelijk overschot van de ongelukkigen, den 7 jl. omgekomen bij het noodlottig zinken van het Peizer marktschip, werd heden ter aarde besteld. De gansche omtrek, nog diep getroffen door het onoverkomelijk droevige van het voorval, velen in rouw gedompeld door het verlies van geliefde vrienden en dierbare betrekkingen, waren zamengekomen, om heden de uitvaart te vieren van die slagtoffers van het ongeluk. Vier werden alhier begraven, naml. *J. L. Kregel*, *H. Mensing*, *J. T. Koops* en *L. Steenbergen; P. A. Birze* van Lieveren te Roden, en een jonge uit het Legeland onder Rhowolde te Rhowolde. Het zamenklinkende doffe geluid van de kerkklokstoonen dezer drie gemeenten, stemde allen tot gemeenschappelijke en uit dezelfde bron voortvloeijende droefheid. Te 12 uren had de eenvoudige begraving plaats: eerbiedige stilte vergezelde dezelve; allen waren diep getroffen. Na afloop daarvan stroomde de van alle kanten zamengevloeide menigte naar het kerkgebouw, alwaar Ds. *J. L. Tonckens*, naar plaatselijk gebruik, eene lijkrede hield, de gemeente bepalende bij *Jac.* IV vs. 13 en 14. De waardige leeraar sprak tot de gemeente hartroerend, met klem en waarheid, over de broosheid des menschelijken geslachts, en over de behartiging van des menschen zedelijke belangen. Groot was de troost, dien de leeraar aan de gemeente gaf, onbeschrijfelijk de indruk van zijne voortreffelijke rede, welke nimmer onder ons zal verloren gaan.

Aangaande de oorzaak des ongeluks, blijkt het, dat het schip zwaar beladen was en wel boven zwaarder dan onder. *Jan de Vries*, hier woonachtig, was de eerste, die van het schip op den onder water staanden oever geraakte; daarna trok hij, met behulp van een toegeworpen boom of touw, eenige

anderen van het schip naar het land, dat onder water stond maar waadbaar was. Dit alles werd zeer bemoeijelijkt, doordien het nog duister was. Eenige anderen hebben zich onderwijl op het schip, dat schier midden in het diep op zijde onder water lag, weten vast te houden, tot eene praam was aangevoerd, waarmede zij gered zijn. De persoon uit het Legeland onder Rhowolde, die mede omgekomen is, was *Jan Niehof*, oud 13 jaar. Het is heden juist 40 jaar geleden, dat het Peizer schip omgeslagen is tusschen Hoogkerk en Groningen, waarbij 3 personen in de roef omkwamen.

KOEVORDEN, den 6 December.

Heden werd alhier 's Konings jaardag door het uitsteken der vlaggen en het houden eener groote parade van het garnizoen gevierd. Des avonds was er ten huize van mejufv. de wed. *Rave* een druk bezocht bal, op hetwelk onderscheidene toasten aan den Koning, de Koningin, den Burgemeester onzer stad, den plaatselijken kommandant, den kommanderenden officier van het garnizoen, den eersten aanwezenden officier der genie enz., ingesteld werden. Lang nog zal deze bij uitnemendheid vriendschappelijke bijeenkomst in ons geheugen bewaard blijven.

ASSEN, den 13 December.

Het volgende, van eene geachte hand ter plaatsing gezonden, nemen wij volgaarne op, daar het de uitdrukking is der waarheid: » *Assen 12 Dec.* Met algemeen leedwezen is hier vernomen, dat de hr. *Homan* zijne demissie als Gedeputeerde genomen heeft. Men had gewenscht, dat 's mans kunde, naauwgezetheid en ijver nog langer aan Drenthe's welzijn dienstbaar waren gebleven; en men had zich gevleid met die hoop, daar men den 80jarigen grijsaard nog steeds stipt naar de hoofdstad zag reizen en ter vergadering komen. Mannen, als *Homan*, naauwgezet in al hunne handelingen, voorgelicht door eene langdurige ondervinding, met de bezadigdheid des ouderdoms den ijver des mans parende — mogt ons gewest steeds zulke mannen in zijne hooge collegien zien! Maar wij willen niet onbillijk zijn: wie den lande zoolang trouw gediend heeft, kan zonder verwijt aftreden; hij mag gaan rusten op zijne lauweren. En wij eerbiedigen het als een bewijs van naauwgezetheid, dat hij zijn post liever wilde neerleggen, dan ten gevolge van ongesteldheden gebrekkig waarnemen. Wij wenschen den grijsaard dan vele dagen van eene welverdiende rust toe, en rigten het oog verwachtend op de provinciale Staten. Aan hen zal het staan, de opengevallen plaats te vervullen. Hoe geschikt een opvolger zij ook kiezen mogen, in ondervinding zal hij zijnen voorganger niet gelijk zijn, maar eerst allengs gelijk worden. Dit echter verlangen wij, en vertrouwen wij van de prov. Staten, dat zij bij de keuze op geschiktheid en niet op familiebetrekkingen zullen zien, door zucht voor het gewestelijk en niet voor hun bijzonder belang zich zullen laten bestieren."

— Z. M. heeft tot Predikant bij de nieuw opgerigte Hervormde Gemeente van Eext benoemd den heer *J. G. Borgesius Hemmes*, kandidaat bij het Provinciaal Kerkbestuur van Drenthe.

Gemeentelijke financiele administratie.
(*Ingezonden*)

In de tegenwoordige dagen wordt geklaagd over hooge belastingen. Wanneer wij evenwel ons wezenlijk belang voor oogen hebben, dan bedenken wij, dat rust en vrede onder de ingezetenen eene eerste voorwaarde is, om tot vermindering van dezelve te geraken. Maar te gelijker tijd moet ons die hoogte der belastingen aanmoedigen om, ieder in de betrekking, waarin hij geplaatst is, mede te werken tot bevordering van *orde in zaken*, iets hetwelk magtiglijk bijdraagt, om den anders kwaden invloed der belastingen te verzachten. -- Zoo er echter eene zaak is, waarin *orde* belangrijk is, het is de *administratie van plaatselijke financien;* want wie ziet niet in, hoezeer zulks dadelijk op de plaatselijke verhoogingen of belastingen van invloed is; vooral in plaatsen, welke niet rijk zijn, of waar het meerendeel der lasten bij omslagen moet worden gevonden.

Het is onze bedoeling *niet*, om iemand onaangenaamheden te zeggen; maar wij achten het *pligt*, dat elk goed burger op een gematigden toon spreke, ten einde misbruiken, daar waar zij bestaan, aantewijzen (1). Een zoodanig misbruik achten wij het, wanneer de financiele administratie zoodanigen loop heeft, dat bepalingen, ten voordeele, ten gerieve der contribuabelen ingesteld, niet meer worden nageleefd, en wanneer in gewone tijden in één en hetzelfde burgerlijk jaar de hoofdelijke omslagen van meer dan één dienstjaar worden geheven.

De algemeene bepalingen (2) op de inning der hoofdelijke omslagen luiden, dat *dadelijk* (zegge *dadelijk*) *na het arresteren der begrooting*, de gemeenteraden zich met het ontwerp van den hoofdelijken omslag zullen bezig houden. (3) Wanneer moet nu die begrooting worden opgemaakt? De grondwettelijke bepalingen (4) zeggen, dat de raad zich daarin zal gedragen naar de algemeene voorschriften dienaangaande gegeven of nog verder te geven. En welke zijn nu die voorschriften? Men raadplege de vorstelijke besluiten van 18 Febr. 1814 en 31 Jan. 1815, en men zal bespeuren, dat vóór of met 1° *September* de begrooting voor het volgende dienstjaar ter goedkeuring moet worden ingediend. Zeer gepaste bepaling! men heeft dan nog 4 maanden tijd, om bij eventuële noodzakelijkheid, dat stuk te herzien; ja, het is nu bijna niet denkbaar, dat eene begrooting niet *vóór het intreden van het dienstjaar* is gearresteerd; en het ontwerp voor den hoofdelijken omslag kan, bij het bestaan van die bepalingen, ook wel niet anders dan

---

(1) Wij zullen dan ook geene plaatsen noemen; zij voor wie wij schreven, zullen ons verstaan.

(2) In Drenthe bestaat ten dezen eene zeer gepaste instructie, door Gedeputeerde Staten *onder praesidium van den Gouverneur van Ewijck* opgemaakt.

(3) In Drenthe moet dit ontwerp *binnen 14 dagen* na het arresteren der begrooting gereed zijn.

(4) Onze reglementen van bestuur toch (zoowel voor de steden, als voor het platte land) hebben grondwettelijke kracht

ook vóór het intreden van het dienstjaar zijn vastgesteld; het *kan* evenwel, *in zeer bijzondere gevallen,* gebeuren, bv. door questieuse of langdurige reclames, dat *dit* stuk eenige vertraging ondergaat, en daarom is bepaald, dat de twaalfde gedeelten, welke bij het ontvangen van den aanslag reeds mogten zijn verschenen, te gelijk zullen moeten worden voldaan. Doch dit is dan *uitzondering, in zeldzaam voorkomende gevallen,* en dan nog mogelijk voor slechts ééne maand, uitzonderingen steeds minder te veronderstellen *in kleine gemeenten.*

Wanneer nu de aanslagen in den hoofdelijken omslag in den regel op het laatst des dienstjaars worden rondgezonden, dan is dit *een misbruik,* strijdig met alle goede orde, strijdig met de bedoelingen der Hooge Regering; en dit misbruik wordt nog grooter, wanneer twee hoofdelijke omslagen in één burgerlijk jaar worden geheven; en wanneer men, zoo men zegt, het eene jaar in het andere laat loopen, dan wordt het *volslagen wanorde.*

Wij zagen, dat aan de Raden in de eerste plaats de zorg voor dit belang is opgedragen; die betrekking (al denkt men aan geene andere aan hunne zorg opgedragen zaken) is reeds daarom alleen belangrijk. Ieder denkt niet *vooruit,* dat hij in dit jaar een hoofdelijken omslag zal moeten betalen, en legt het geld daarvoor vooraf niet ter zijde; ja hij behoeft dit niet te doen, want billijkerwijze denkt hij, dat die belasting niet gevraagd wordt; wanneer men dan in een volgend jaar ook nog daarbij den omslag van het vorige jaar bijpassen moet, dan zijn het alleen de ingezetenen, die voor de wanorde in de finantiële administratie der gemeente moeten boeten. Het is *niet* onverschillig, of men in één jaar eene dubbele belasting moet betalen. Ja, wij aarzelen niet te stellen, dat zoodanige dubbele betaling een groot, waarachtig bezwaar voor velen uitmaakt.

Ten slotte vestigen wij de aandacht op eene der overwegingen, het eerstgemeld besluit voorafgaande: »*Overwegende, dat de jaarlijksche inlevering zoo van begrootingen van inkomsten en uitgaven, als van rekeningen over dezelve, voor de goede ingezetenen der steden en gemeenten de voegzaamste waarborg is tegen alle verwaarloozing hunner belangen en tegen alle pecuniële opofferingen, welke de noodzakelijkheid* NIET *gebiedend mogt vorderen.*"

Het ontbreekt alzoo niet aan goede en gepaste bepalingen. Dat dan elk lid van eenen gemeenteraad voor zich het gewigt zijner betrekking diep mogte gevoelen, en bedenken, dat geene betrekking iemand eenig aanzien bijzet, wanneer hij er de pligten niet met naauwgezetheid van vervult.

A. Dec. 1841. † †

⁂ Heden beviel allervoorspoedigst van eene welgeschapene dochter, de Hoog Wel Geborene Vrouwe *H. E.* Baronnesse *de Vos van Steenwijk van den Havixhorst,* geboren *Backer.*

Den huize Havixhorst, 8 December 1841.

⁂ Heden beviel door Gods goedheid zeer voorspoedig van eene welgeschapene dochter mijne geliefde vrouw *Aleida Brocades.*

Meppel, den 9 Dec. 1841. JACOB DE JONGE JR.

Eenige kennisgeving.

⁂ Op den huize Echten, provincie Drenthe, is den 8 December 1841, na een langdurig lijden, in den ouderdom van ruim 23 jaren overleden Jonkvrouwe *Dido Cecilia van Holthe tot Echten,* hartelijk geliefde jongste dochter van Vrouwe *A. G.* Douairière *van Holthe tot Echten,* geboren Baronnesse *van Echten.*

⁂ Op woensdag den 29 December 1841, des morgens te 9 uren, zal, ten overstaan van Mr. *Lambertus Kniphorst,* openbaar Notaris residerende te Emmen, ten verzoeke van *Jan* en *Henderikus Zegering,* eigenerven te Exloo, publiek worden verkocht nagenoeg 300 buitengewoon zware EIKEN- en IJPEREN BOOMEN, op stam staande te Exloo, op een afstand van 2 uren van het water, waaronder eenige molenassen, en verder zeer geschikt voor scheepsbouw en andere timmerhout. L. KNIPHORST,

Emmen, den 11 Dec. 1841. *Notaris.*

⁂ Ten overstaan van Mr. *Lambertus Kniphorst,* openbaar Notaris, residerende te Emmen, zal in de maand Januarij eerstkomende, op nader te bepalen dag, publiek aan de meestbiedende ter verkoop worden gepresenteerd eenige vaste goederen gelegen te Dalen, als: 1°. een HEEREN HUIS met ruime Schure, bevattende acht vertrekken, omgeven van twee groote tuinen met spatieuse wandelingen en bepoot met verscheidene vruchtdragende boomen, en met nagenoeg dertig mudden hooi- en bouwland; 2°. een stuk weideland, groot nagenoeg 26 koeweiden; 3°. een dito stuk, groot nagenoeg 50 koeweiden; 4°. zeven keuterijen, ieder met 30 schepels land; 5°. nog eenige keuterijen met bijbehoorende landerijen. De goederen zullen worden geveild op zeer voordeelige conditiën voor de koopers, zullende de koopers des verkiezende het grootste gedeelte der koopschat, tegen eene billijke intrest, over de te verkoopene goederen kunnen houden. L. KNIPHORST.

Emmen, den 10 Dec. 1841. *Notaris.*

⁂ In Assen wordt sedert den 8 December 1841 vermist een schoone licht bruinbonte kaalharige jagthond, hebbende lange bruine ooren, stompen snuit, en eenigzints korte pooten, en komende op den aanroep van *trouvé.* Die denzelven terug bezorgt bij *J. Oostergetel* te Assen, kan daarvoor eene goede belooning erlangen.

Loterij. 2e kl. 5e - 8e lijst: n. 6118 *f* 20000; n. 10797 *f* 7500; n. 9814, 15020 elk *f* 1500; n. 8211, 15848, 5264, 15053 elk *f* 1000; n. 9257 *f* 400 en pr. *f* 2500.

Meppel, den 9 December. Nieuwe Rogge, het ned. mud *f* 5-35; Boekweit *f* 6-55; Boter anderhalf ned. pond *f* 1-10.

Amsterdam, 11 *December.* Werk. sch. 2½ pct. 51¼ a $\frac{5}{16}$ dito 5 pct. 99$\frac{9}{16}$ a ⅝; kansb. 25$\frac{1}{16}$; handelm. 155½.

Te ASSEN, bij *VAN GORCUM & COMP.* Provinciale Drukkers.